Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһ ҥ!

САРДАҤА

ССКП ӨЛӨӨННӨӨҺҮ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҺЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 10 сыла
№ 1 (974)
Тохсунньу
3
күнэ
ОПТУОРУННЬУК
1967 сыл
Сыаната 1 харчы

ИЙЭ СИРБИТ ПЯТИЛЕТКА ИККИС СЫЛЫГАР КИИРДЭ!

ҮҮММҮТ СЫЛ КИРБИИЛЭРЭ

Союз үрдүнэн

х **НАЦИОНАЛЬНАЙ** дохуот 6,6, оттон пятилетка икки сылыгар 14,5 бырыһыаннарынан улаатыаҕа.

х **ПРОМЫШЛЕННАЙ** бородууксуйа оҥоһуллуута 7,3 бырыһыанынан үүнүөҕэ.

х **ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЯНЫ** оҥоруу 10 бырыһыан кэриҥинэн улаатыаҕа, онон 598 миллиард киловатт-чааска тиэрдиллиэҕэ.

х 591 мөлүйүөн тоннаттан тахса чох, 286 мөлүйүөн тонна нефть, 160 миллиард кубометр газ хостонуоҕа.

х **ЫСТААЛЫ** уһаарыы 5,3, прокаты оҥорон таһаарыы 6 бырыһыаннарынан үүнүөҕэ.

х **ЧЭПЧЭКИ** промышленность уонна аһылык промышленноһа түргэн тэтиминэн сайдыахтара. Бу салааларга капиталы угуу, ааспыт сылы кытта тэҥнээтэххэ, 11,5 бырыһыанынан улаатыаҕа.

х **НЭҺИЛИЭННЬЭ** хас биирдии киһитигэр тиксэр дьиҥнээх дохуот 5,5, оттон пятилетка икки сылыгар, быһа холуйан, 12 бырыһыаннарынан үүнүөҕэ.

х 119,8 миллиард солкуобай кээмэйдээх розничнай табаар эргийиитэ көрүлүннэ, ити ааспыт сыллаҕытааҕар 8,1 миллиард солкуобайынан, атыннык эттэххэ, 7,4 бырыһыанынан ордук.

х 93,4 мөлүйүөн квадратнай метр иэннээх олорор дьиэлэр тутуллуохтара. Ити ааспыт сыл киэнинээҕэр 14 бырыһыан кэриҥинэн ордук.

х **СЫЛ** бүтүүтүгэр бастаайаннай үлэлиир дьааһылаларга уонна садтарга сылдьар оҕолор ахсааннара 9,2 мөлүйүөнүнэн улаатыаҕа.

Оройуон үрдүнэн

х **СОВХОЗКА** барыта 28500, ол иһиттэн 12800 ийэ табаланарга, 10224 тугуту ыларга.

х **ГОСУДАРСТВОҔА** 5700 центнер эти туттарарга. Тыыннаах ыйааһынынан 6500 центнер эти оҥорон таһаарарга.

х 130 тыһыынча солкуобай суумалаах кылааннаах түүлээҕи бултуурга.

х **КЛЕТКАЛААХ** кыыл иитиититтэн 60 тыһыынча солкуобай суумалаах дохуоту киллэрэргэ. 220 ийэ саһылланарга.

х **ХАС** биирдии ыанар ынахтан 1200 килограмм үүтү ыырга.

●

х **„ЭЭЙИК“** колхозка барыта 1260, ол иһиттэн 570 тыһы табаланарга, 424 тугуту ыларга.

х 80 ынах сүөһүлэнэргэ, ол иһиттэн 40 ыанар ынахтанарга.

х 100 сылгыланарга, ол иһиттэн 30 төрүүр биэлэнэргэ.

х 75 хара саһылланарга, 50 күөх кырсаланарга.

х **КЛЕТКАЛААХ** кыыл иитиититтэн 20 тыһыынча солкуобай суумалаах дохуоту киллэрэргэ.

х 30 тыһыынча солкуобайдаах күндү түүлээҕи бултуурга.

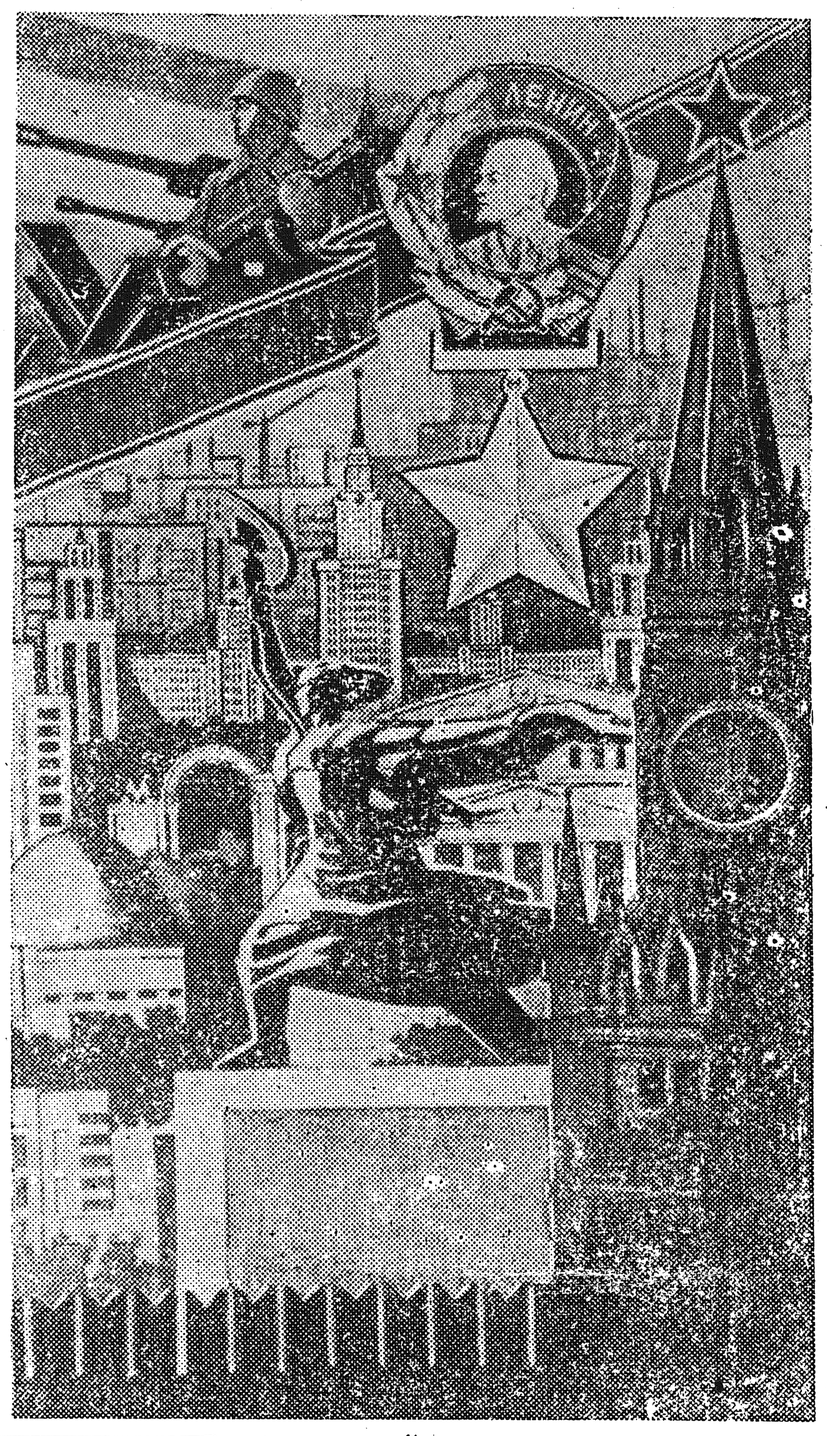

ААН ДОЙДУ СААСКЫ САРЫАЛА,
ХАГДАРЫЙБАТ ААЛ-ДУУБА,
ЭН СУОҔУҤ ЭБИТЭ БУОЛЛАР—
ДЬОЛ СУОХ БУ ААН ДОЙДУБАР,
ОКТЯБРЬ УМУЛЛУБАТ ФАКЕЛА—
ЭН БААРГЫН, УЛУУ МОСКВА!
(ЭЛЛЭЙ).

★

ССКП райкомун IV пленума

1966 сыл ахсыннаы 29 күнүгэр ССКП райкомун IV пленума буолла. Онно „ОРОЙУОНҤА КОМСОМОЛЬСКАЙ ТЭРИЛТЭЛЭР ҮЛЭЛЭРИН ПАРТИЙНАЙ САЛАЙЫЫ ТУРУГУН УОННА ИННИКИ СОРУКТАРЫН ТУҺУНАН“ дакылаат истилиннэ. Дакылааты ССКП райкомун бастакы секретара таб. Х. М. НИКОЛАЕВ оҥордо.

Дакылааты дьүүллэһиигэ 12 киһи тыл эттэ.

Пленум тэрээһин боппуруоска оройуонтан барбыттарынан сибээстээн Абрамов А. К., Винокуров Н.Г. ССКП райкомун чилиэнин эбээһинэстэриттэн, оттон Петеримов П.М. ССКП райкомун бюротун чилиэнин эбээһинэһиттэн босхолоото.

ССКП райкомун чилиэннэрин састаабыгар тт. Николаев А.И., Дмитриев М.И., Бенчик Х.А. киирдилэр.

ССКП райкомун бюротун чилиэнигэр кандидат таб. Гуляев М.Ф. ССКП райкомун бюротун чилиэнигэр таһаарылынна.

Мантан аллара ССКП райкомун бастакы секретара таб. Николаев Х.М. дакылаатын кылгатан бэчээттиибит.

Комсомол күүһэ—партийнай салалтаҕа. Ол да иһин ССКП XXIII съезһэ, бу боппуруоска уһулуччу суолтаны биэрэн туран, партийнай тэрилтэлэр комсомолу салайыыны төрдүттэн тупсаралларыгар, комсомольскай кадрдары тулуурдаахтык уонна болҕомтолоохтук иитэлларигэр, киниларгэ политическай уонна тэрийэр үлэ опытын биэрэлларигэр, комсомольскай тэрилтэлэргэ партийнай ядрону бөҕөргөтөргө соруктары туруорбута. Итини сэргэ съезд комсомольскай тэрилтэлэр үлэлэрин ис хоһоонугар үрдүк көрдөбүлэри туруорар, комсомолга тэриллиилээх уонна дьиссипилиинэлээх буолууну бөҕөргөтөр, иитии үлэ формаларын уонна ньымаларын тупсаран иһэр наадалааҕын ыйбыта, комсомол оҕолор ортолоругар үлэни күүһүрдэригэр, пионерскай тэрилтэ үлэтин тупсарар, о.д.а. дьаһаллары ылыгар модьуйбута.

Итинтэн салгыы дакылаатчык быйыл сэтинньигэ буолан ааспыт ССКП обкомун III пленума Якутскай куораттааҕы уонна Ленинскэй оройуонунааҕы партийнай тэрилтэлэргэ комсомольскай тэрилтэлэр үлэлэрин партийнай салайыы туругун туһунан боппуруоһу көрбүтүн сиһилии кэпсиир.

—Аанан эрэр сылга,—диир дакылаатчык,—оройуон сорох партийнай тэрилтэлэрэ комсомолу салайыыга болҕомтону арыый да күүһүртүлэр. ССКП райкомун бюротугар комсомолцтары уонна ыччаттары производствоҕа аттаран туруоруу, ЫБСЛКС XV съезһин уураахтарын олохтоох киллэрии туругун, о.д.а. тустарынан—барыта 7 боппуруос көрүлүннэ. Райсовет иһинээҕи партийнай тэрилтэ (секретарь Скрябин В.И.) комсомольскай комитет отчуотун истэн, көмөлөстө.

Комсомолцтары уонна ыччаттары аналлаах үөрэх заведениелэригэр ыытыыга, үлэҕэ аттаран туруоруурга ЫБСЛКС райкомугар партия райкома, партийнай актив сорох көмөлөрү оҥордулар.

Комсомольскай кадрдары сүүмэрдээһин, иитии дьыалата мөлтөх. Комсомольскай кадрдар, секретардар састааптарыгар партийнай арана олус кыра. 14 маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэр секретардарыттан 2-лэрэ эрэ коммунист.

Совхоз Дьэлингдэ отделениетынааҕы маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ комсомольскай үлэҕэ сыһыаннаах биир да боппуруоһу көрбөтө. Биир да комсомолеһы, биир да ыччаты партия кэккэтигэр үүннэрбэтэ. Бу тэрилтэ сорох коммунистара: Бятинскэй Г. И., Николаев В.С., Степанов С.Е. ыччаттары үлэҕэ иитиигэ болҕомтолорун уурбаттар. Оттон биригэдьиир Христофоров И.Д. комсомол путевкатынан тиийбит ыччаты төттөрү ыытан, түктэри быһыыны таһаарда. Ити курдук эмиэ „Ээйик“ колхоз, „Победа“ учаастагынааҕы, райпо, сибээс узелын, коммунальнай предприятиелар уонна тупсаран оҥоруу комбинаттарын партийнай тэрилтэлэрэ комсомольскай үлэ боппуруостарын дьүүллэспэтилэр. Биир да комсомолеһы партияҕа үүннэрбэтилэр.

Ыччаттар илиилэригэр 8 таба иитэр ыстаадалар, 1 кыыл иитэр ферма, 3 ынах фермалара бааллар. Кинилэртэн Николаев В. С., Николаев А. В., Степанов С.Е. биригэдьиирдээх совхоз Дьэлингдэтээҕи отделениетын таба иитэр ыстаадалара, „Ээйик“ колхоз сүөсүһүттэрэ үчүгэй көрдөрүүлэрдээхтэр.

Итинтэн салгыы таб. Николаев Х.М. ЫБСЛКС райкомун уонна комсомольскай тэрилтэлэр үлэлэригэр баар итэҕэстэргэ тохтоото. Сорох үлэлэр былаанна көрүллэн баран, туолбакка хаалаллар, комсомольскай активы кытта айымньылаах үлэ барбат. Ис - союзнай үлэ намыһах, комсомольскай мунньахтар бэрт сэдэхтик ыытыллаллар. Усуноһу хомуйуу ый аайы ситэриллэн испэт. Сыл устата оройуоннай комсомольскай тэрилтэ 41 киһиэн үүнэ, итинтэн 4 эрэ ыччат производственник.

Комсомольскай документаннары уларытыыга бэлэмнэнии үлэ ситэтэ суох ыытыллар, ыччаттар, комсомолцтар өттүлэриттэн общественнай бэрээдэги кэһии тахса турар. Кэнники кэмнэ сорох политическай куруһуоктар занятиелара кэмигэр ыытыллыбат буоллулар, оскуолаларга үөрэҕи билии намыһах, үөрэнээччилэр дьиссипилиинэни кэһиилэрэ таһаарыллар.

Түмүгэр дакылаатчык комсомолга партийнай салалтаны тупсарыы соруктарыгар тохтоото.

Айымньылаах үлэбит аар-саарга аатырдын!

Репортаж

(Бүтүүтэ. Иннин хаһыат 99 №-гэр көр).

ЫРААХ ТУУНДАРАБА

Сайыҥҥы күөх суугуҥҥа биҥэнэн, туундара саҕахтыын ууراһар киэҥ әйгәтә тунал күн угуттуур уотунан тыммахтыыр. Күн уотун сардаҥа кыырпахтара сыдьаайан, чаҕылхай сибэкки хоҥкуйар. Эдэр саас үөрүүнэн тәбиәлиир сүрэҕэ кинилиин холбоһон, сир

ньуурун киэркәтәр. Көрөбүөт: бу оҕо түөһүгэр сиэдэрэй сибэкки хайдахтаах сандаара кыыһарын (1 снимок)!

Көп түүлээх, кылгас атахтаах, чөрөгөр кулгаахтаах ыттар—хотугу киһи доҕотторо, әрәлләах көмөлөһөччүләрә. Киниләр барахсаттар хаптайа-хаптайа

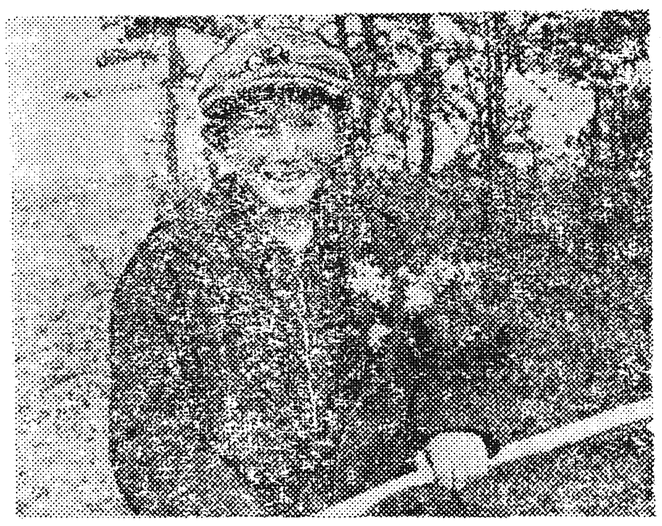

сүүрдэхтәринэ, төһөлөөх да уһуу таба муннун сиргэ анньар, үөргэ холбоһор. Ол иһин ыстаада биригэдьиирэ М.К.Николаев бәйәтин бәриниилээх көмөлөһөччүләрин табаһыт үләтигэр кыраларыттан тардар (2 снимок).

Төрөлкөй төрүөҕү үксәтәр үгәстәәх табаһыт идәтә үгүс да сыраны әрәйәр! Бу табаһыттар табаларын ураалаҥкыр муостарын сарбыйталаан, көрөр-харайар ыстаадаларын торолута уотарга кыһалла-мүһәлтә сылдьаллар (3 снимок).

Олох романтиката үлүскәннәах үлә үөрүүтүнүүн сиэттиһәннәр, хоту сиргэ Н.Павлов иккис сылын таһаарыылаахтык үләлиир. Николай таптыыр дойдутун уһук муннугун үтүөкэн көстүүләрин, хоһуун-хорсун дьоннорун айымньылаах үләләрин хаартыскаҕа түһәрәр, үйәтитәр. Ол фотоснимоктар табаһыттар сәмәй үләләрин кәпсии, кәрәһиттии туруохтара (4 снимок).

Көпүкәәй табаһыттара бу үүммүт өрөгөйдөөх юбилейнай сылга Ийэ сирбит күүһүн-кыаҕын әбин хаҥатыһарга ахсаабат дьаныардарын аныыллар.

М. МАХАТЫРОВ фотолара, СГУ V курсун студена,
И. ИГНАТЬЕВ суруйуута, биһиги корр.

Үлэбит-хамнаспыт, кыһалҕабыт

ОРОЙУОННААҔЫ коммуналынай предприятиелар уонна тупсаран оҥоруу комбинаттара оройуон кинини олохтоохторун олох-дьаһах өттүнэн хааччыйыыга пятилетка бастакы сылыгар баланча үлэни ыытта. Олорор дьиэлэри өрөмүөннээһиҥнэ 10 тыһыынча солкуобайдаах үп көрүллүбүтэ толору туһанылынна. Сабылаах тәрилтәләр дьиәләрин-уоттарын өрөмүөннәәһиҥнэ 14,5 тыһыынча солкуобай көрүллүбүтэ, ону 20400 солкуобайынан толордубут. Баанньык сыл устата 1200 солкуобайдаах дохуоту килләрәр былаанын 11 ыйга 60 солкуобайынан аһарда.

2500 кубометр оттук маһы бәләмниир былааммытын ахсыннары 20 күнүгәр толордубут. 414 кубометр пиломатериалы эрбәтэн, әбәһәәтәлистибәбитин аһара түстүбүт.

Ол әрәәри биһиги тәрилтәбит үләтигәр итәҕәстәрбыһаҕастар да үгүстәр. Тутуу маһын бәләмнәәһин хаачыстыбата быстар куһаҕан. Көҥдөй, токур маһынан оҥоһуллар тутуулар дьә төһө бәрт буолуохтарай?! Нәһилиәннньә сылтансыл аайы оттук маска наадыйыыта үүнэн иһәрин иннникитин үчүгәйдик учуоттуур наадалаах.

Билигин соҕотох трактор үләлиир. Кини нәһилиәннньә бары наадыйыыларын хантан кыайан хааччыйыай! Онон комбинаты техникаран сәбилииргэ дьулуһуохха. Үләһит илии тиийбәтинэн, оҥоһуллуохтаах үлә сиппәккә хаалар. Ол түмүгэр дохуот киирбәт. Комбинат бәйәтин күүһүнэн үләһиттәри атын сиртэн аҕалар кыаҕа суох. Бу тәрилтәни бөҕөргөтөр иннитгэн, олохтоох нәһилиәннньәттэн комбинакка үләһиттәри сыһыарыыга оройуон салайар тәрилтәләрә көмөлөһөллөрө әрәйилләр.

Биһиги тәрилтәбит рабочайдара Советскай былаас 50, В.И. Ленин төрөөбүтэ 100 сылларын туолар кәрәбәлиэ юбилейдарын үләҕә ситиһиилэрдэах көрсөргө бары күүстәрин ууралар.

М.Ф. ГУЛЯЕВ, оройуоннааҕы коммунальнай предприятиелар уонна тупсаран оҥоруу комбинаттарын начальника.

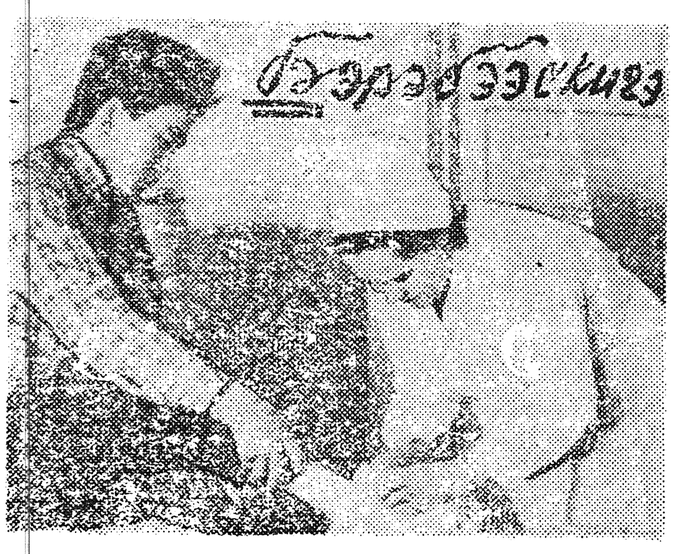

Ыаллыы оройуоммутугар—Эдьигээҥҥэ

Бу снимокка әһиги Эдьигээн оройуонун әмин бастыҥ үләһиттэриттэн биирдәстәрин—оройуоннааҕы балыыһа процедураҕа медицинскәй сиәстәрәтә М.И. Усатинованы көрөҕүт. Кини туһунан клиеннэр: „Сымнаҕас илиилээх бәрәбәгэскиһит, укуолу букатын ыарыыта суох биәрәр, бәйәтә олус әйәҕәс...“—диэн бәркэ хайҕаан кэпсэтэлләрин үгүстүк истәҕин.

Биһиги консультациябыт

Борогуул уонна уоппуска

ЭЭЛ-ДЭЭЛ үләһит ытыктанар биричиинэтэ суох хас да күн борогууллуур, онтон кыра күлүгэәнистибэ иһин олорон тахсар. Дьэ ити биримэ уоппускаҕа барар быраабы биэрэр үлэ стаһыгар, ама, аҕыллар дуо?

А. СВИРИДЕНКО,
„Балейзолото“ комбинат үләҕә уонна хамнаска отделын начальнигын солбуйааччы.

СУОХ, таб. Свириденко, аҕыллыбат! Уоппускаҕа барар быраабы биэрэр үлэ стаһыгар чахчы үләләммит бириәмә әрә килләриллер, ону тәҥэ үләһит үләләәбәтәх, ол әрәәри үләлиир миәстәтә (дуоһунаһа) әрә буолбакка, хамнаһа (толору әбәтәр сорҕото) әмиә киниәхә оннунан хаалларыллыбыт бириәмәтә. Үләһит дуоһунаһыгар сырыттар да, дьиҥэр үләләәбәтәх әрәәри государственнай социальнай страхованиенан пособие ылбыт буоллаҕына, ол бириәмә әмиә бу стажка килләриллер. Сокуон атын да кәккә түбәлтәләри көрөр (холобур, фабричнай-заводской үөрәҕирии оскуолаларыгар үөрәнии кәмә).

Борогуул әбәтәр кыра күлүгәәнистибә иһин олорон тахсыы бириәмәләригэр хамнас төлөммөт. Онтон ити кәм уоппускаҕа барар быраабы биэрэр үлэ стаһыгар аҕыллыбат. Бу түбәлтәҕә үлэ сылын саҕаланыыта этиллибит биричиинәлә-ринэн төһө кәм устата үләҕә тахсыллыбатаҕый да, соччонон бәттәх диэки көһөрүллэн бәриллэр.

Холобур. Үләһит предприятиеҕа 1965 сыл атырдьах ыйын 15 күнүгэр киирбит. Кини уоппускаҕа барар быраабы биэрэр үлэтин сыла ити күнтэн 1966 сыл атырдьах ыйын 15 күнүгэр диэри аҕыллар. Ол әрәәри ити кәм иһигэр үләһит буруйданан, 15 сууккаҕа олорон таҕыстаҕына уонна ытыктанар биричиинэтэ суох үс күн борогууллаатаҕына, уоппускаҕа барар быраабы биэрэр үлэтин стаһа 1965 сыл атырдьах ыйын 15 күнүттэн буолбакка, 18 үлэ күнүнэн бәттәх диэки сыҕарытыллан, балаҕан ыйын 5 күнүттэн аҕыллан барар.

(„Труд“ хаһыат. 1966 сыл балаҕан ыйын 21 күнэ).

ТУҺАЛААХ СҮБЭЛЭР

★ **ХААХТЫЙБЫТ** үүккэ кыратык тууһу кутан баран, иһиттэри тымныы ууга туруоран ыллахха, амтана чэлүгэр түһэр.

Хаахтыйбыт үүтү иһитигэр өр туруорбакка, атын иһиккэ кута охсуллуохтаах.

★ **ХОРТУОППУЙУ** күүскэ ититиллибит хобордоохха ыһаарыланар уонна кэрчиктэрэ бары өттүнэн саһарбыттарын кэннэ эрэ туустаныллар. Өскөтүн эрдэ тууһаатахха, сүмэһинэ тахсан, арыыны кытта холбоһон хаалар, кэрчиктэрэ формаларын, өҥнөрүн сүтэрэллэр.

Мин таптыыр ПОЭТЫМ

С. Р. КУЛАЧИКОВ—ЭЛЛЭЙ биһиги оройуоммутугар ыҥырыллан ыалдьыттаан барда. Саха сирин биллиилээх поэта оройуоҥҥа кәләәт, аан маҥнайгынан орто оскуола үөрәнээччиләрин, учууталларын кытта көрсүсүүтә олус үөрүүлээх. Ити көрсүһүүгэ поэт „Талыыкәрә Сахам сирә“ диэн хоһоонун аҕаан иһитиннэрбитин олус биһиирэтим. Эллэй биһиги оройуоммут үләһиттәрин, ыччаттарын, үөрәнээччиләрин үләләрин-хамнастарын, олохторун-дьаһахтарын уонна үөрэхтэрин тустарынан кәнэҕэс оройуон историятыгар киирәр биир әмә боччумнаах айымньыны суруйуо диэн бигәтик әрәнәбит.

Мин таптыыр поэтым Серафим Романович чэгиэнчэбдик доруобуйалаах буоларыгар уонна инникитин өссө кәрә айымньылары айа-суруйа турарыгар ис сүрэхпиттэн баҕарабын!

Валя ИГНАТЬЕВА,
Өлөөн орто оскуолатын 8-с кылааһын үөрэнээччитэ.

Саамай уһун киһи

ДЖОН Камуянга—аан дойдуга саамай үрдүк уҥуохтаах киһи. Кини үрдүгэ 2 метр 75 сантиметр. Джон африканец, ийэтин кытта Трансваальга (Соҕуруу-Африканскай Республика) олорор. „Эссор дю Катанга“ диэн Катангатааҕы хаһыат Камуянга бәйәтигэр сөп буолар бачыыҥканы Лумумбашига сакаастыыр диэн суруйар. Кини сакааһынан саппыкы оҥорор мастерской биэс паара 100 размердаах бачыыҥкалары оҥорбута.

Айылҕа Камуянгаҕа итинник улахан уҥуоҕу биэрэн, кини велосипедынан, мотоциклынан айанныыр кыаҕа суох, ол курдук автомобильга да, самолекка да әмиэ кыайан батан киирбәт. Инньә гынан, Джон Камуянга транспорт ханнык да көрүҥүнэн туһаммакка, аҥардас сатыы әрә сылдьарга күһәлләр.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөөн бөһүөлэгэ, Октябрьскай уулусса 16 №-рэ. Телефон—51

Өлөөн оройуонунааҕы типография Тахсар ахсаана 467. Сакааһын №-рэ 1

Редактор Г. М. СЕМЕНОВ.